

N:o 58.

Ank. till Riksd. kansli den 27 mars 1908, kl. 2 e. m.

Memorial angående utsträckning af preskriptionstiden för obligationer af de svenska statslånen.

(R. A.)

Fullmäktige i riksgäldskontoret hafva i en till statsutskottet den 5 innevarande mars aflåten skrifvelse anført följande:

»Preskriptionstiden för obligationerna af de nu utelöpande svenska statslånen har dels genom aftal med vederbörande lånekontrahenter, dels ock, hvad beträffar 1887 års lån, genom beslut af fullmäktige i riksgäldskontoret, bestämts på följande sätt:

för 1880 års lån till	.....	15 år,
» 1886 » » »	.....	15 »
» 1887 » » »	.....	10 »
» 1888 » » »	.....	15 »
» 1890 » » »	.....	15 »
» 1894 » » »	.....	15 »
» 1899 » » »	.....	15 »
» 1900 » » »	.....	10 »
» 1904 » » »	.....	10 »
» 1906 » » »	.....	10 »
» 1907 » » »	.....	10 »

allt räknadt från den dag, då obligation till följd af utlottning eller uppsägning förfallit till betalning. För förfallna kuponger af ofvan

omförmälda statslån är preskriptionstiden densamma som för obligationerna.

Hvad angår preskriptionen af kapitalfordringar på staten i främmande europeiska länder, är förhållandet väsentligen olika mot i Sverige. Åtskilliga bland Europas stater hafva alls icke påbjudit någon viss tid, inom hvilken dylika fordringar skola utkrävas, och af de öfriga torde flertalet hafva infört en betydligt längre preskriptionstid än den för svenska statsobligationer gällande. I afseende härå vilja fullmäktige erinra om att den vanliga franska 3 % räntan ej kan preskriberas, samt att Ryssland, Preussen och Bayern, hvilka länder, såsom känt är, hafva stora obligationsbelopp utelöpande, för sina obligationer stadgat en preskriptionstid af 30 år, äfvensom att i flera stater, bland dem Danmark, Norge, Finland och Ungern, en tid af 20 år är bestämd för preskriptions inträdande. För förfallna räntekuponger till statsobligationer är däremot preskriptionstiden i regel betydligt kortare än i Sverige. Densamma utgör nämligen inom Europa med några undantag lägst 4 och högst 6 år.

I en till riksgäldskontoret ankommen skrifvelse har la Chambre syndicale des agents de change i Paris — hvilken institution det tillkommer att medverka vid införandet af värdepapper på börsen i Paris — under framhållande af den olikhet som råder i afseende å preskriptionstiden för de särskilda svenska statslånen, vidare anført, att preskriptionstiden för till betalning förfallna obligationer vore i Frankrike i allmänhet bestämd till 30 år, samt att den alltför korta preskriptionstiden för de svenska statsobligationerna kunde medföra betydande olägenheter för franska innehafvare af dylika värdepapper; och hemställde la Chambre syndicale i anledning häraf, att hvad anginge de svenska statsobligationer, som vore införda å börsen i Paris, preskriptionstiden måtte utsträckas till en tidrymd af 30 år.

Den af la Chambre syndicale sålunda gjorda framställningen finna fullmäktige vara synnerligen beaktansvärd, särskildt med hänsyn till den betydelse, den franska penningemarknaden hittills haft för riksgäldskontorets upplåning. Af ofvan uppräknade svenska statslån hafva de tre sistnämnda — 1904, 1906 och 1907 års — till allra största delen af deras belopp placerats i Frankrike, och äfven obligationerna till åtskilliga af de tidigare lånen, såsom 1880, 1894 och 1899 års, torde för närvarande befinna sig hufvudsakligen på franska händer.

Såsom ofvan är nämndt, har i flera af Europas länder för preskription af statsobligationer föreskrifvits en betydligt längre tid än

hvad fallet är med de af svenska staten utgifna obligationerna, och anse sig fullmäktige äfven af denna anledning böra förorda en utsträckning af preskriptionstiden för sist berörda obligationer.

Hvad beträffar den indirekta förlust, riksgäldskontoret kan komma att lida genom preskriptionstidens förlängning, torde densamma i förhållande till omfattningen af riksgäldskontorets rörelse blifva ytterst obetydlig. Af de nu utelöpande statslånen äro endast fyra, nämligen 1880, 1886, 1890 och 1899 års, underkastade årlig amortering, hvilken för de två förra lånen verkställles genom utlottning och för de båda senare alternativt genom utlottning eller annullering af uppköpta obligationer. Af de obligationer, som för verkställande af amortering å dessa fyra lån blifvit utlottade från och med år 1882, har hittills, enligt hvad riksgäldskontorets afräkningsböcker utvisa, ej någon enda blifvit preskriberad. Ej heller lärer det för framtiden vara att förvänta, att något större antal obligationer skulle på grund af preskription förlora sin betalningsrätt. Den inom riksgäldskontoret vunna erfarenheten gifver nämligen vid handen, att nära nog alla utlottade obligationer redan tre à fyra år efter förfallodagen presenteras till inlösen. Så t. ex. har af 1880 års lån under perioden 1882—1905 utlottats obligationer till ett sammanlagdt belopp af något öfver 31 miljoner kronor, och af dessa återstå för närvarande oinlösta endast 11 stycken å ett nominellt belopp af tillsammans 300 g st. eller i svenskt mynt 5,445 kronor. — Under sådana förhållanden kan det uppenbarligen icke äga någon nämnvärd betydelse, om preskriptionstiden utgör 10, 15 eller 30 år.

Fullmäktige, som på grund af ofvan anförda skäl ansluta sig till det af la Chambre syndicale väckta förslaget — hvilket endast afser obligationerna men däremot ej räntekuponerna till de af riksgäldskontoret upptagna statslånen — anse emellertid att, för vinnande af likformighet, den ifrågasatta förlängningen af preskriptionstiden bör omfatta ej endast de lån, som äro noterade på börsen i Paris, utan äfven de öfriga nu utelöpande svenska statslånen; och få fullmäktige alltså hemställa, att statsutskottet ville föreslå Riksdagen medgifva, att preskriptionstiden för obligationerna af de nu utelöpande svenska statslånen bestämmes till 30 år räknadt från obligationernas förfallodag.»

Under åberopande af hvad fullmäktige till stöd för den gjorda framställningen anført, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att preskriptionstiden för obligationerna af de nu utelöpande svenska statslånen bestämmes till trettio år, räknadt från obligationens förfallodag.

Stockholm den 27 mars 1908.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
